

Sygn. akt II AKz 432/17

POSTANOWIENIE

Dnia 14 listopada 2017 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Nita-Światłowska
Protokolant:	st. sekr. sądowy Monika Palonek

po rozpoznaniu w sprawie

A. Ś. (1) i innych

podejrzanego z art. 258 § 3 k.k. i inne

zażalenia wniesionego przez P. W.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 28 września 2017 roku, sygn. akt VI Kp 1433/17

w przedmiocie zwolnienia z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k.

postanawia

1. zaskarżone postanowienie utrzymać w mocy;
2. na podstawie art. 105 § 1 i 2 k.p.k. sprostować oczywiste omyłki pisarskie zawarte w punkcie 10 zaskarżonego postanowienia, przez zastąpienie słów „rozmawiał z A. Ś. (1)”, słowami „rozmawiał z D. L.” oraz w punkcie 20 poprzez zastąpienie słów „go przekazano”, słowami „je przekazano”.

Sygn. akt II AKz 432/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem, orzekając na podstawie art. 180 § 2 k.p.k., Sąd Okręgowy postanowił zwolnić z zachowania tajemnicy adwokackiej P. W., wykonującego zawód adwokata w Kancelarii Adwokackiej (...) - T. i współpracownicy, spółka partnerska ul. (...), K., celem jego przesłuchania w charakterze świadka, na następujące okoliczności:

1. zasad prowadzenia obsługi prawnej dla spółek z grupy (...) sp. z o.o. przez Kancelarię Adwokacką (...) - T. i współpracownicy, spółka partnerska, a to czy w ramach zawartej umowy wykonywano czynności tylko dla spółek z grupy (...) sp. z o.o., czy też dla osób i podmiotów z nią współpracujących tj. spółek (...), sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., smaloz sp. z o.o. ((...) Business sp. z o.o.) oraz osób tam zatrudnionych, a w tym M. B., a jeśli tak to na jakiej podstawie, kto i jakie polecenia w tym zakresie wydawał;

2. zasad sporządzania w latach 2012 - 2013 dokumentów i projektów dokumentów dla podmiotów o których mowa w pkt. 1., a w szczególności z kim konsultowano ich treść i formę tych dokumentów;

3. czynności, jakie dla spółek z grupy (...) sp. z o.o. wykonywał R. S., jakie pełnił tam funkcje; czy funkcje te pełnił tam jako pracownik w/w Kancelarii Adwokackiej, czy też nie, a jeśli tak to na jakiej podstawie;

4. współpracy w ramach prowadzonej obsługi prawnej z A. Ś. (2) i na czym współpraca ta polegała, czy osoba ta wydawała mu jakiegokolwiek polecenia i instrukcje dot. sporządzanych dokumentów, projektów pism i dokumentów, prowadzonych rozmów, negocjacji, stanowiska reprezentowanego w toku postępowań sądowych. Czy w jego ocenie osoba ta samodzielnie podejmowała decyzje i była zorientowana w przedmiocie działalności i funkcjonowania spółki (...) sp. z o.o. i spółek zależnych. Czy osoba ta pracowała i/lub podejmowała jakiegokolwiek decyzje w (...) spółek (...), sp. z o.o., (...) sp. Z o.o., (...) sp. z o.o., smalo3 sp. z o.o. ((...) sp. z o.o.);

5. współpracy w ramach prowadzonej obsługi prawnej z M. B., a jeśli tak, to na jakiej podstawie i na czym współpraca ta polegała, czy osoba ta wydawała mu jakiegokolwiek polecenia i instrukcje dot. sporządzanych dokumentów, projektów pism i dokumentów, prowadzonych rozmów, negocjacji, stanowiska reprezentowanego w toku postępowań sądowych. Czy w jego ocenie osoba ta samodzielnie podejmowała decyzje i była zorientowana w przedmiocie działalności i funkcjonowania spółek (...), sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., smalo3 sp. z o.o. ((...) sp. z o.o.) oraz spółek z grupy (...);

6. współpracy w ramach prowadzonej obsługi prawnej z B. S. (1), a jeśli tak to na jakiej podstawie i na czym współpraca ta polegała, czy osoba ta wydawała mu jakiegokolwiek polecenia i instrukcje dot. sporządzanych dokumentów, projektów pism i dokumentów, prowadzonych rozmów, negocjacji, stanowiska reprezentowanego w toku postępowań sądowych. Czy w jego ocenie osoba ta samodzielnie podejmowała decyzje i była zorientowana w przedmiocie działalności i funkcjonowania spółek z grupy (...) sp. z o.o. lub w/w podmiotów współpracujących z tymi spółkami, a w szczególności czy kiedykolwiek rozmawiał z B. S. (1) osobiście, a jeśli tak to kiedy i w jaki sposób;

7. sposobu uzyskania podpisów B. S. (1) na poszczególnych dokumentach; czy rozmawiał z nią na temat tych dokumentów osobiście, czy też za czymś pośrednictwem (czym), komu dokumenty do podpisu przez B. S. przekazywał, w jaki sposób, kiedy, od kogo i w jakiej formie dokumenty te uzyskiwał, w jaki sposób kontaktował się z B. S. (1), czy otrzymywał kiedykolwiek od niej osobiście polecenia lub wytyczne;

8. współpracy w ramach prowadzonej obsługi prawnej z R. Ś. s. R. (juniozem), a jeśli tak to na jakiej podstawie i na czym współpraca ta polegała, czy osoba ta wydawała mu jakiegokolwiek polecenia i instrukcje dot. sporządzanych dokumentów, projektów pism i dokumentów, prowadzonych rozmów, negocjacji, stanowiska reprezentowanego w toku postępowań sądowych. Czy w jego ocenie osoba ta samodzielnie podejmowała decyzje i była zorientowany w przedmiocie działalności i funkcjonowania spółek z grupy (...) sp. z o.o. lub w/w podmiotów współpracujących z tymi spółkami, a w szczególności czy kiedykolwiek rozmawiał z R. Ś. osobiście, a jeśli tak to kiedy i w jaki sposób;

9. współpracy w ramach prowadzonej obsługi prawnej z A. Ś. (1), a jeśli tak to na jakiej podstawie i na czym współpraca ta polegała, czy osoba ta wydawała mu jakiegokolwiek polecenia i instrukcje dot. sporządzanych dokumentów, projektów pism i dokumentów, prowadzonych rozmów, negocjacji, stanowiska reprezentowanego w toku postępowań sądowych. Czy w jego ocenie osoba ta samodzielnie podejmowała decyzje i była zorientowana w przedmiocie działalności i funkcjonowania spółek z grupy (...) sp. z o.o. lub w/w podmiotów współpracujących z tymi spółkami, a w szczególności czy kiedykolwiek rozmawiał z A. Ś. (1) osobiście, a jeśli tak to kiedy i w jaki sposób;

10. współpracy w ramach prowadzonej obsługi prawnej współpracował z D. L., a jeśli tak to na jakiej podstawie i na czym współpraca ta polegała, czy osoba ta wydawała mu jakiegokolwiek polecenia i instrukcje dot. sporządzanych dokumentów, projektów pism i dokumentów, prowadzonych rozmów, negocjacji, stanowiska reprezentowanego w toku postępowań sądowych. Czy w jego ocenie osoba ta samodzielnie podejmowała decyzje i była zorientowana w

przedmiocie działalności i funkcjonowania spółek z grupy (...) sp. z o.o. lub w/w podmiotów współpracujących z tymi spółkami, a w szczególności czy kiedykolwiek rozmawiał z A. Ś. (1) osobiście, a jeśli tak to kiedy i w jaki sposób;

11. zasad prowadzenia korespondencji e-mail z A. Ś. (1), A. Ś. (2), M. B., D. L., B. S. (1), R. Ś. s. R., a w tym wykorzystywanych przez te osoby oraz świadka adresów e-mail;

12. wykonywanych czynności związanych z negocjowaniem, opracowaniem, zawarciem oraz wykonaniem umowy pożyczki z dnia 26 kwietnia 2011 roku zawartej pomiędzy K. (...) sp. z o.o. a smal03 sp. z o.o.;

13. wykonywanych czynności związanych z negocjowaniem, opracowaniem, zawarciem oraz wykonaniem aneksu z dnia 27 czerwca 2012 roku do umowy pożyczki z dnia 26 kwietnia 2011 roku zawartej pomiędzy K. (...) sp. z o.o. a smal03 sp. z o.o.;

14. wykonywanych czynności związanych z negocjowaniem, opracowaniem, zawarciem oraz wykonaniem umowy zastawu rejestrowego z dnia 27 czerwca 2012 roku zawartej pomiędzy K. (...) sp. z o.o. a smal03 sp. z o.o., a w tym dokumentacji związanej z ujawnieniem tej umowy w rejestrze zastawów;

15. posiadanej wiedzy o okolicznościach przejęcia udziałów w spółce (...) -7 sp. z o.o. od spółki (...) sp. z o.o. przez spółkę smal03 sp. z o.o.; czy i jakie zachodziły w tym zakresie rozbieżności;

16. posiadanej wiedzy o okolicznościach odbycia zgromadzeń wspólników spółki (...) -7 sp. z o.o. w dniu 5 lutego 2013 roku i 21 maja 2013 roku;

17. posiadanej wiedzy o okolicznościach opracowania podpisania i wykorzystania dokumentów w postaci:

a. uprzedzenia zastawcy o przejęciu udziałów z dnia 7 grudnia 2012 roku dot. udziałów w spółce (...) -7 sp. z o.o.;

b. oświadczenia spółki smal03 sp. z o.o. o przejęciu na własność udziałów w spółce (...) -7 sp. z o.o. z dnia 13 grudnia 2012 roku;

c. porozumienie z dnia 14 grudnia 2012 roku dot. wydłużenia terminu spłaty pożyczki do dnia 30 kwietnia 2013 roku oraz cofające oświadczenie o przejęciu udziałów w spółce (...) -7 sp. z o.o.;

d. rozwiązanie porozumienia z dnia 14 grudnia 2012 roku, datowane na dzień 21 stycznia 2013 roku;

e. oświadczenia spółki smal03 sp. z o.o. o ponownym przejęciu na własność udziałów w spółce (...) -7 sp. z o.o. datowane na dzień 22 stycznia 2013 roku;

f. oświadczenia spółki smal03 sp. z o.o. o ponownym przejęciu na własność udziałów w spółce (...) -7 sp. z o.o. datowane na dzień 15 maja 2013 roku;

18. posiadanej wiedzy o roli w opracowaniu tych dokumentów przez następujące osoby: A. Ś. (1), A. Ś. (2), M. B., D. L., B. S. (1), R. Ś. s. R. lub też inne do tej pory nieznanne;

19. sporządzenia dokumentacji rejestrowej do KRS dot. uwidocznienia zmiany właściciela spółki (...) -7 sp. z o.o. z K. (...) sp. z o.o. na smal03 sp. z o.o. roli w tym zakresie osób opisanych w pkt 18;

20. posiadanej wiedzy o dokonaniu dalszej sprzedaży udziałów w spółce (...) -7 sp. z o.o. przez spółkę smal03 sp. z o.o. do spółki (...) SA w P. oraz sporządzanych w tym zakresie dokumentów, a w tym komu i w jakiej formie go przekazano.

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że zebrany w postępowaniu karnym materiał dowodowy w znacznym stopniu uprawdopodobnił, iż doszło do celowego wyprowadzania majątku przez spółkę (...) sp. z o.o. przez podpisanie przez R. S. prokurenta i pracownika spółki (...) sp. z o.o. (i równocześnie pracownika kancelarii adwokackiej (...) -T. i współpracownicy spółka partnerska) kluczowych dla niniejszej sprawy umów, oświadczeń,

porozumień i protokołów Zgromadzenia Wspólników spółki (...) -7 sp. z o.o. i Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników spółki (...) -7 sp. z o.o., a adwokat P. W. odgrywał istotną i czynną rolę przy zawieraniu umowy pożyczki, aneksu do tej umowy oraz umowy zastawu rejestrowego, jak również sporządził dokumenty związane z przeniesieniem prawa własności udziałów spółki (...) -7 sp. z o.o. do spółki smal03 sp. z o.o., a następnie do (...) S.A., co zostało obszernie i wyczerpująco przedstawione we wniosku Prokuratora.

W ocenie Sądu I instancji, wykonane do tej pory czynności dowodowe nie pozwoliły na jednoznaczne wyjaśnienie wszystkich okoliczności, istotnych dla postępowania przygotowawczego prowadzonego we wskazanej powyżej sprawie.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia podkreślono nadto, że okoliczności wyliczonych we wniosku prokuratora, którym zostało zainicjowane postępowanie incydentalne rozstrzygnięte tym postanowieniem, nie można ustalić w sposób bezsprzeczny i jednoznaczny na podstawie innych dowodów, a jest to jedynie możliwe w drodze przesłuchania adwokata, który posiada wiedzę w zakresie wiadomości powziętych podczas wykonywania czynności. Sąd I instancji uznał, że zwolnienie z tajemnicy adwokackiej jest jednocześnie niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości.

Na powyższe postanowienie zażalenie wniósł P. W.. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił naruszenie art. 180 § 2 k.p.k. przez przyjęcie, że spełnione zostały warunki niezbędne do zwolnienia adwokata z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej, tj. że przesłuchanie go jest niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości oraz że okoliczności, których miałyby dotyczyć przesłuchanie nie mogą zostać ustalone za pomocą innych dowodów.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i odmowę zwolnienia go z obowiązku zachowania tajemnicy adwokackiej.

W uzasadnieniu zażalenia skarżący wskazał, że zakres okoliczności objętych zwolnieniem powinien być oznaczony dokładnie, a zwolnienie z tajemnicy adwokackiej musi nastąpić przy kumulatywnym spełnieniu dwóch przesłanek, to jest gdy przesłuchanie świadka, co do faktów objętych tajemnicą ma nie tylko istotne znaczenie dla wyjaśnienia okoliczności sprawy, lecz jest niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a także gdy okoliczności, których ma dotyczyć przesłuchanie nie mogą zostać ustalone na podstawie innych dowodów.

Skarżący podkreślił nadto, że przy określeniu zakresu zwolnienia z tajemnicy adwokackiej nie chodzi o fakty, które prowadzący śledztwo chce z jakichkolwiek powodów poznać, lecz o fakty niezbędne. W tym kontekście skarżący stwierdził m. in., że okoliczności wskazane w pkt. 4., 5., 6., 8., 9., 10., a dotyczące pytań o osoby A. Ś. (2), M. B., B. S. (1), R. Ś., A. Ś. (1), D. vel. Z. L. skutkują tym, że zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy adwokat występowałby w roli konsultanta prokuratury opowiadającego o swoich wrażeniach, co do zdolności de facto umysłowych i intelektualnych poszczególnych osób, a nie świadka, który ma mówić o faktach.

Ponadto – zdaniem skarżącego - tak wskazane okoliczności budzą wątpliwości, co do zakresu podmiotów „w których decyzje takie miałyby być podejmowane i co do których podmiotów miałbym być pytany, albowiem z jednej strony pojawia się sformułowanie: <spółka z grupy (...) Sp. z o.o.>, a dalej Prokurator rozszerza te sytuacje na kolejne, nieokreślone podmioty gospodarcze.

Skarżący podniósł przy tym, że okoliczności dotyczące ustaleń, jakie prokuratura chciałaby poczynić, są możliwe do dokonania bez konieczności sięgania po konieczność uchylecia tajemnicy adwokackiej, np. przez przesłuchanie osób, z którymi adwokat miał się spotykać, na temat przebiegu spotkania, zamiast przesłuchiwanie jego samego.

Co do okoliczności wskazanych w punktach 1, 2 i 3 zaskarżonego postanowienia skarżący stwierdził, że Sąd I instancji nie uzasadnił oraz nie wykazał niezbędności przesłuchania adwokata i zwolnienia go z obowiązku zachowania tajemnicy.

W dalszej części uzasadnienia zażalenia skarżący wskazał, że część z podmiotów grupy (...) była przez niego reprezentowana podczas postępowania przygotowawczego prowadzonego przez Prokuraturę Okręgową w Krakowie pod sygn.: VI Ds. 45/13 oraz 49/07, w którym to postępowaniu podmioty te zostały pociągnięte do odpowiedzialności posiłkowej, a ponadto „dla części osób mogących być objętymi zakresem okoliczności występował w charakterze obrońcy”. W tym kontekście skarżący zarzucił, że z uwagi na szeroki zakres okoliczności, niesprecyzowanie podmiotów (tu wskazał skarżący na sformułowanie „osoby tam zatrudnione”) nie był w stanie precyzyjnie odnieść się do wymienionych kwestii bez złamania tajemnicy obrończej.

W uzasadnieniu zażalenia wskazano nadto, że dalsze punkty wskazane przez Sąd Okręgowy jako określenie okoliczności, dla ustalenia których ma nastąpić zwolnienie, dotyczą de facto „uzyskania przez Prokuratora informacji o podejmowaniu w wymienionych Spółkach decyzji biznesowych i osobach te decyzje podejmujących”, co nie wchodzi w zakres jego wiedzy.

Skarżący zarzucił także, że użycie w punkcie 18 sformułowania: „lub też inne do tej pory nieznanne (osoby)” wskazuje, iż wniosek prokuratora „nie zmierza do ustalenia w sposób bezsprzeczny i jednoznaczny okoliczności lecz poznania całej struktury osobowej, kapitałowej podmiotów opisanych w postanowieniu Sądu i związanej z nim struktury zarządczej, organizacyjnej i biznesowej”.

Skarżący stwierdził równocześnie, że „może tylko przypuszczać czy faktycznie wszelkie możliwe dowody zostały przez Prokuratora przeprowadzone, albowiem w treści uzasadnienia jest mowa o bliżej nieskonkretyzowanych dowodach z dokumentów oraz zeznaniach dwóch świadków: A. K. i R. S. oraz wyjaśnieniach M. B. i A. Ś. (1)”, gdy tymczasem zakres okoliczności, co do których zwolniony adwokat ma być słuchany jest szeroki i obejmuje tak liczną grupę podmiotów gospodarczych, fizycznych i szczegółów odnośnie ich działalności, że nie sposób na podstawie tak sformułowanego uzasadnienia stwierdzić, iż faktycznie wskazanych okoliczności nie można bezsprzecznie ustalić na podstawie innych dowodów.

W uzasadnieniu zażalenia odnotowano nadto pomylenie w punkcie 10 postanowienia D. vel. Z. L. z A. Ś. (1) oraz podkreślono, że Sąd Okręgowy nie dokonał zastrzeżenia w zakresie zakazu wynikającego z art. 178 § 1 k.p.k.

Odpowiedź na powyższe zażalenie złożył prokurator wnosząc o jego nieuwzględnienie oraz o utrzymanie w mocy zaskarżonego postanowienia.

Prokurator wskazał, że w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia wyłuszczone w sposób jasny i syntetyczny wszystkie niezbędne okoliczności, jak też zawarto w nim wszelkie niezbędne elementy wymagane przez prawo procesowe, a związane ze zwolnieniem z tajemnicy.

Podkreślił następnie, że jak wynika z przedstawionych we wniosku dowodów adw. P. W. posiada kluczową i istotną wiedzę dotyczącą czynu zarzuconego podejrzanym w niniejszej sprawie, a badane zdarzenie dotyczy poważnego przestępstwa popełnionego w ramach zorganizowanej grupy mającej na celu popełnienie przestępstw. Okoliczność ta według prokuratora przekonywała o tym, że zwolnienie świadka z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej jest niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, bo dowodzone okoliczności mają istotne znaczenie dla ustalenia prawdy materialnej w niniejszej sprawie i nie sposób jednoznacznie ustalić ich innymi dowodowymi, a zatem zachodzi konieczność uzyskania dowodu.

W tym kontekście prokurator odnotował, że uzyskana dotychczas dokumentacja jest niepełna lub nierzetelna, a zeznania i wyjaśnienia dotychczas przesłuchanych osób są niestałe i niespójne, czy wręcz nieprawdziwe, jak też osoby te zasłaniają się niepamięcią.

W ocenie prokuratora, sam zakres zwolnienia, choć niewątpliwie szeroki, został jednak precyzyjnie określony i wyklucza możliwość jakiegokolwiek nadużycia tajemnicy adwokackiej przez organy procesowe.

Prokurator wskazał, że co do okoliczności wskazanych w pkt. 4, 5, 6, 8, 9, 10 zaskarżonego postanowienia, świadek nie ma być „konsultantem” organów procesowych, lecz - jak wynika to wprost z treści tych zagadnień oraz okoliczności sprawy - zadawane w tym zakresie pytania będą zmierzały do weryfikacji tego, kto i jaką faktycznie rolę pełnił w ramach spółek z grupy (...) i z nimi powiązanych. Pojęcie grupy (...) jest dla prokuratora jednoznaczne i oczywiste; jest to spółka (...) sp. z o.o. oraz jej spółki - córki tj. spółki z o.o. o nazwach (...)1 do 11 i TT. Spółki „powiązane” zostały wprost wskazane w poszczególnych punktach. W tym kontekście prokurator podkreślił, że w dalszych zagadnieniach po prostu do tych indywidualnie i jednoznacznie określonych podmiotów nawiązano, używając stwierdzeń typu „w/ w podmiotów”.

Z kolei w zakresie tzw. spółek współpracujących z (...), tj. wymienionych we wniosku spółek o nazwie (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., a w szczególności smalo3 sp.z o.o., prokurator podkreślił, że - jak wynika z poczynionych ustaleń - podmioty te miały między sobą rzekomo współpracować na zasadach rynkowych jako odrębne podmioty, mimo iż wszystkie one były powiązane osobowo z A. Ś. (1). Zachodzi zatem konieczność gromadzenia dowodów również i w tym zakresie, bo poczynione ustalenia przekładają się wprost na ustalenie zasad funkcjonowania grupy przestępczej.

Zaznaczył też prokurator, że osoby z którymi współpracować miał adw. P. W. posiadają status podejrzanych i - jak już wskazano - bądź to odmawiają składania wyjaśnień, bądź to zasłaniają się niepamięcią, czy też wyjaśniają po prostu nieprawdziwie, co czyni koniecznym przesłuchanie ich interlokutora.

Odnosnie pkt. 1, 2 i 3 postanowienia, w ocenie prokuratora zachodzą istotne rozbieżności dotyczące właśnie zasad pracy adw. P. W. i pozostali pracowników kancelarii adwokackiej dla spółek z grupy (...). Dotyczy to w szczególności tego, czy była to praca tylko dla spółek z grupy (...), czy też innych spółek z tymi spółkami współpracujących, a powiązanych osobowo z A. Ś. (1). Prokurator podkreślił, że w tym zakresie zachodzi rozbieżność między zeznaniami świadków, a dokumentami (w szczególności w zakresie dot. właśnie P. W. oraz R. S.). Okoliczności tej nie sposób jest zatem ustalić inaczej, jak właśnie w wyniku przesłuchania adw. P. W..

Co do ustalenia zasad pracy i sporządzania dokumentów oraz stosowanej w tym zakresie procedury, prokurator stwierdził, że okoliczności te mają istotne znaczenie dla ustalenia rzetelności pracy i sporządzania dokumentów opisanych w pkt. 12-20 postanowienia, gdzie odwołano się już do określonych zdarzeń i dokumentów.

Odnosnie pkt. 18 postanowienia, prokurator zaznaczył, że wskazano tam szereg osób, co do których roli w badanym procederze należy czynić ustalenia, jednak nie da się wykluczyć, iż w inkryminowanym zdarzeniu mogły brać udział jeszcze inne osoby. W jego ocenie oczywistym jest, że i w tym zakresie należy zadać stosowane pytanie świadkowi.

W ocenie prokuratora nie jest prawdziwym stwierdzenie, by adw. P. W. w niniejszej sprawie mógł zasłonić się tajemnicą obrończą, bo w postępowaniu w sprawie o sygn. VI Ds 45/13 Prokuratury Okręgowej w Krakowie (obecne postępowanie jest kontynuacją tego postępowania), co najwyżej był pełnomocnikiem spółek z grupy (...), jako podmiotów pokrzywdzonych. W toku postępowania o sygn. VI Ds 49/08 był również tylko pełnomocnikiem w/ w spółek jako pokrzywdzonych i ew. podmiotów pociągniętych do odpowiedzialności posiłkowej (do których to podmiotów nie ma zastosowania art. 178 k.p.k. - por. art. 125 par. 1 k.k.s.). Prokurator podkreślił, że adw. P. W. w toku wskazanych powyżej postępowań nigdy nie był obrońcą jakiegokolwiek osoby. Podkreślił nadto, że przedmiot postępowania toczącego się pod sygn. VI DS 49/08 i obecnego postępowania jest zupełnie odmienny.

W końcowej części przedłożonego stanowiska prokurator stwierdził, że słuszne jest następujące stanowisko skarżącego: „...wyważeniu wymagają bowiem: interes indywidualny klienta, który działa w zaufaniu do adwokata...”, a gdyby rzeczywiście adw. P. W. kierował się interesem indywidualnym klienta, tj. pokrzywdzonych spółek z grupy (...), to niniejszy wniosek prokuratora powinien poprzeć. Zdaniem prokuratora, adw. P. W. zeznając w niniejszej sprawie będzie miał możliwość przedstawienia dodatkowych okoliczności wskazujących na słuszność roszczeń spółek których był pełnomocnikiem, co powoduje, że o jakimkolwiek naruszeniu interesów klienta mowy być nie może.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie, pomimo trafnie wskazanych pewnych mankamentów zaskarżonego postanowienia, w szczególności w zakresie popełnionych omyłek pisarskich oraz lakoniczności przedstawionych przez Sąd I instancji motywów zaskarżonego orzeczenia, okazało się bezzasadne.

Na wstępie podkreślenia wymaga, co następuje:

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze, adwokat obowiązany jest zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzielaniem pomocy prawnej; tajemnica adwokacka rozciąga się zatem na okoliczności związane z udzielaniem pomocy prawnej i chroni zaufanie, jakim obdarzył pełnomocnika podmiot korzystający z pomocy adwokackiej (vide: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 13 stycznia 2009 r., sygn. II AKz 651/08, KZS 2009/1/72 oraz postanowienie Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 6 maja 2015 r., sygn. II AKz 225/15, KZS 2015/7/79).

Tajemnica adwokacka ma jednak charakter ścisły. Nie są nią objęte wszystkie informacje, jakie ma adwokat, a jedynie te, o których powziął wiadomość wykonując swój zawód, a zatem działając w konkretnej sprawie (zleceniu), na podstawie konkretnego umocowania i w jego granicach. W konsekwencji rozróżnienia wymagają wypadki, w których dana osoba występuje jako adwokat, realizując określone ustawowo zadania adwokata na rzecz innego podmiotu (osoby) w wykonaniu jego woli oraz te, kiedy uczestniczy w obrocie prawnym zachowując tytuł zawodowy, a nawet posługując się nim, jednak nie realizując tej roli (vide postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach, z 5 sierpnia 2015 r., sygn. II AKz 443/15, KZS 2015/10/74).

Tajemnica adwokacka nie obejmuje ponadto czynności technicznych, związanych z prowadzeniem kancelarii w ogólności, jak np. podział czynności pomiędzy pracowników lub aplikantów, obieg dokumentów (w tym projektów pism), ewidencji prowadzonej korespondencji, itp.

W tej kwestii, istotnej z perspektywy zarzutów podniesionych w zażaleniu, na szczególną uwagę zasługuje wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 22 listopada 2004 r., sygn. SK 64/03 zapadły wprawdzie po rozpoznaniu skargi konstytucyjnej dotyczącej przepisu odnoszącego się do tajemnicy rady prawnego, jednak znajdujący odpowiednie zastosowanie do analizowanej tu tajemnicy adwokackiej.

W przywołanym powyżej wyroku wskazano w szczególności, że „konieczne jest prawidłowe ustalenie zakresu tajemnicy zawodowej, tj. oddzielenie informacji, które radca uzyskał świadcząc pracę czy obsługując w sposób stały dany podmiot gospodarczy, od tych, które z mocy art. 3 ust. 3 i 5 ustawy o radcach prawnych są objęte tajemnicą zawodową, tzn., które radca uzyskał w związku z udzielaniem porady prawnej lub prowadzeniem sprawy. Przykładowo, dane dotyczące podziału pracy między radców prawnych, czy obiegu dokumentów w przedsiębiorstwie nie mogą być traktowane jako poufne. (...) Przesłuchanie radcy prawnego w charakterze świadka na okoliczność, jaki był zakres jego obowiązków i jakie stanowisko zajmuje w konkretnych kwestiach prawnych, nie wymaga więc zwolnienia go z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej; również radca prawny nie może się w tym zakresie zasłaniać tajemnicą zawodową. Potrzeba odwołania się do art. 180 k.p.k. pojawia się dopiero wtedy, gdy chodzi o fakty, o których radca dowiedział się „udzielając pomocy prawnej lub prowadząc sprawę”.

Odnosząc powyższe rozważania prawne do realiów faktycznych niniejszej sprawy przypomnienia wymaga, że prokurator domaga się zwolnienia adwokata P. W. z tajemnicy adwokackiej powstałej na podstawie umocowania (umocowań) do świadczenia pomocy prawnej udzielonego mu przez spółki należące do grupy (...) sp. z o.o.

Zakres umocowania do świadczenia tejże pomocy, o którym mowa w punkcie 1. postanowienia Sądu Okręgowego, a odpowiednio także w punktach następnych (tj. w odniesieniu do ewentualnego świadczenia pomocy prawnej na rzecz spółek (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., smal03 sp. z o.o. - akt. Nowa Business p. z o.o.) ma charakter jawny.

W świetle przywołanego powyżej wyroku Trybunału Konstytucyjnego wątpliwe jest, czy w tym zakresie adwokat P. W. w ogóle może zasadnie powoływać się na ochronę wynikającą z tajemnicy adwokackiej, co do okoliczności,

których dotyczy punkt 1 zaskarżonego postanowienia; nie dotyczą one informacji poufnej, przekazanej w związku z udzielaniem pomocy prawnej, lecz zakreślają granice uprawnionego działania adwokata.

Natomiast ewentualne czynności adwokata podejmowane poza tymi granicami, a więc kwestia ustalenia czy w ramach umocowania udzielonego przez grupę (...) sp. z o.o. udzielano pomocy prawnej innym podmiotom (wskazanym wyżej), to skoro były to podmioty niezależne od spółek grupy (...) sp. z o.o., to żadna ze spółek tej grupy nie mogła udzielić skutecznego umocowania do reprezentowania spółek (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., smaloz sp. z o.o. (akt. N. B. p. z o. o.), które wymieniono w treści wniosku. O ile zaś wymienione spółki udzieliły osobnego pełnomocnictwa adw. P. W. – czego wnioskodawca obecnie nie ustalił, a w konsekwencji o uchylenie odnośnej tajemnicy adwokackiej nie wnosił – to i tak w takiej sytuacji koniecznym byłoby odrębne zwolnienie adwokata z takiej tajemnicy.

Mając na uwadze powyższe, uwzględniając także i to, że zasygnalizowana kwestia nie była eksponowana przez prokuratora, tut. Sąd nie czyniąc w tym zakresie bliższych rozważań stwierdza jedynie, iż w tym zakresie postanowienie Sądu Okręgowego nie może zostać skutecznie podważone na skutek wniesionego zażalenia.

Podkreślenia wymaga tu jedynie, że odmienna interpretacja przekreślałaby możliwość określenia w jakich sytuacjach aktualizuje się tajemnica adwokacka (tj. kiedy adwokat wykonywał „czynności adwokackie”).

Powyższe rozważania odnoszą się również do okoliczności i treści sporządzanych dokumentów, o której mowa w punkcie 2. zaskarżonego postanowienia, jak też ustalenia podstaw ewentualnych kontaktów i zakresu czynności (w rozumieniu rodzajowym), wykonywanych na rzecz osób wskazanych w punktach od 4. do 11. zaskarżonego postanowienia.

Przedstawioną powyżej konkluzję należy odnieść także do tej kwestii, jakie czynności miał wykonywać R. S. (o czym mowa jest w punkcie 3. postanowienia Sądu Okręgowego), w tym także i to, czy określone funkcje pełnił on jako pracownik kancelarii adwokackiej, w której zawód wykonuje adw. P. W., bo te informacje wiążą się z określoną strukturą i podziałem obowiązków w grupie (...) sp. z o.o. oraz treścią stosunku pracy pomiędzy ww., a rzeczoną kancelarią adwokacką. E., nie pozostają one w związku z faktem świadczenia przez skarżącego obsługi prawnej podmiotom tejże grupy i nie zostały mu przekazane w zaufaniu wiążącym się z wykonywanym przez niego zawodem adwokata, lecz mają charakter jawny. Oczywiście, jak słusznie wskazuje skarżący, informacje tego rodzaju wynikają co do zasady z treści stosownej dokumentacji (umowa o pracę, zakres obowiązków, powierzenie czynności, pełnomocnictwa, etc.) lub przesłuchania przełożonych (pracodawcy), innych pracowników albo członków organu zarządzającego, niemniej jednak, niezależnie od oceny trafności twierdzeń prokuratora o niemożności ich ustalenia w jakikolwiek inny sposób (jawiących się w ocenie Sądu Apelacyjnego, w tym aspekcie, jako przynajmniej dyskusyjne), kwestia ta jest tu irrelevantna; w świetle przywołanego powyżej judykatu Trybunału Konstytucyjnego, którego tut. Sąd akceptuje, informacje te, jako mające charakter organizacyjno-techniczny, nie korzystają tutaj z ochrony.

Podobna sytuacja zachodzi w zakresie ustalenia zasad prowadzenia korespondencji i adresów e-mail, o czym mowa w punkcie 11. zaskarżonego postanowienia oraz „okoliczności odbycia zgromadzeń” współników, których dotyczy punkt 16. tego postanowienia.

Odnośnie komunikacji e-mail, to stosując tutaj argumentację zawartą w przywołanym powyżej orzeczeniu Trybunału Konstytucyjnego należy w konsekwencji przyjąć, że nie jest tak, iżby przesłuchanie na okoliczność samego faktu oraz sposobu komunikowania się z mandantem pozostawało pod ochroną tajemnicy adwokackiej, bo informacja taka, jak adres e-mail czy numer telefonu pozostaje bez znaczenia dla istoty udzielanej pomocy prawnej (przypomnieć należy, że w niniejszej sprawie chodzi o tajemnicę zawodową, a nie o szerszą zakresowo i bezwzględnie nieusuwalną tajemnicę obrończą). Niemniej jednak, skoro w punktach 4 do 10 postanowienia Sądu meriti adw. P. W. został zwolniony z tajemnicy w zakresie treści kontaktów z osobami wymienionymi w punkcie 11 tegoż, to nawet w wypadku odmiennej oceny tego zagadnienia, owe zwolnienia „konsumują” następcze zwolnienie od zachowania ewentualnej tajemnicy, co do formy owych kontaktów.

Jeśli zaś chodzi o kwestie wskazane w punkcie 16. zaskarżonego postanowienia, to w niniejszej sprawie nie sprecyzowano, o jakie konkretnie okoliczności chodzi i z jakiego powodu miałyby one podlegać ochronie tajemnicy adwokackiej w sytuacji, gdy informacje wskazujące na zwołanie, czas i miejsce obrad, ich przebieg oraz przedmiot z zasady wynikają z jawnej dokumentacji spółki i nawet jeśli adwokat zapoznał się z nimi udzielając pomocy prawnej, to – podobnie jak ewentualne czynności organizacyjne – nie są one informacją poufną. Jeśli zaś w związku z organizacją tych zgromadzeń adw. P. W. świadczył pomoc prawną (np. udzielając porad prawnych, co do planowanych w ich trakcie czynności albo przygotowując dokumenty) i na tej podstawie otrzymał polecenia lub powziął określone informacje od osób reprezentujących mandanta, to zwolnienie go od tajemnicy adwokackiej w tym zakresie, dotyczyło tak naprawdę okoliczności jego relacji z tymi osobami i również mieściło się w punktach 4-10 zaskarżonego postanowienia.

Nie tracąc z pola widzenia powyższego, przechodząc do oceny dalszych zarzutów zażalenia, Sąd Apelacyjny stwierdził, co następuje.

Okoliczności wskazane w punktach: 4-10, 12-15, 17-19 oraz 20 zaskarżonego postanowienia dotyczą informacji potencjalnie uzyskanych przez adw. P. W. w związku ze świadczeniem pomocy prawnej podmiotom reprezentowanym ówczesnie przez podejrzanych A. Ś. (3), M. B. oraz A. Ś. (2) i jako takie są one objęte tajemnicą zawodową.

Przechodząc do rozważań szczegółowych wskazać należy, że zgodnie z art. 180 § 2 k.p.k. osoby obowiązane do zachowania tajemnicy m.in. adwokat, mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu.

Skoro przesłanką limitującą dopuszczalność zwolnienia z tajemnicy adwokackiej jest wzgląd na dobro wymiaru sprawiedliwości, to oznacza to, że chodzi tu o sytuację, w której z perspektywy prawidłowego/merytorycznie trafnego orzekania wymagane jest sięgnięcie po środek dowodowy w postaci zeznań adwokata. Zwolnienie z tajemnicy zawodowej ma służyć wyjaśnieniu istotnych okoliczności w sprawie, a co za tym idzie spowodować rzetelne przeprowadzenie postępowania skutkujące sprawiedliwym orzeczeniem (vide art. 45 ust. 1 Konstytucji RP).

W kontekście powyższego oczywiście trafne jest stwierdzenie zawarte w zażaleniu, że w wypadku zwolnienia z tajemnicy adwokackiej nie chodzi o fakty, które prowadzący śledztwo chce z jakichkolwiek powodów poznać, lecz o fakty niezbędne z perspektywy sprawiedliwego orzeczenia (vide także postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 8 lutego 2017 r., sygn. II AKz 66/17, OSAKat 2017 nr 1, poz. 8 oraz postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 13 stycznia 2009 r., sygn. II AKz 651/08).

W kontekście tajemnicy, o której mowa jest w art. 180 § 2 k.p.k. w orzecznictwie wskazywano już, że skoro ściganie przestępstw jest wykonywane w interesie społecznym, to każdy powinien w tym współdziałać i na każdej osobie wezwanej w tym charakterze, co do zasady spoczywa obowiązek złożenia zeznania w charakterze świadka (art. 177 § 1 k.p.k.). Od tej zasady przewidziane są wyjątki, w tym m.in. bezwarunkowa tajemnica obrończa oraz adwokacka tajemnica zawodowa. Jak wskazuje orzecznictwo, zaufanie klienta do adwokata, warunkujące prawidłowe wykonywanie zadań adwokatury, jest doniosłą wartością, której naruszenie wymaga dostatecznie poważnych powodów. Stanowią one cenę, której poniesienie powinno odpowiadać korzyści odnoszonej przez społeczeństwo z naruszenia tajemnicy zawodowej, złamania powinności zachowania w tajemnicy informacji powierzanych przez klienta adwokata. Porównanie owej szkody z korzyścią społeczną jest racją decyzji o zwolnieniu z tajemnicy. Odmienne, jedynie formalne stosowanie przepisu art. 180 § 2 k.p.k., prowadziłyby do tego, że nałożony w art. 6 ust. 1 ustawy Prawo o adwokaturze obowiązek zachowania przez adwokata tajemnicy zawodowej miałby charakter pozorny, a wykonywanie przez adwokata jego ustawowych obowiązków byłoby mocno utrudnione, skoro ich właściwa realizacja zakłada występowanie po stronie klienta nie tylko zaufania co do ścisłego przestrzegania przez adwokata zasad etyki zawodowej, ale i przekonania, że zachowa on w tajemnicy wszystkie przekazane mu informacje, nierzadko mające charakter niezwykle poufny i istotny życiowo. Dlatego orzeczenie co do zwolnienia z tajemnicy adwokackiej nie jest formalnością, lecz decyzją wkraczającą w sferę umownych gwarancji stosunku adwokata z klientem, dopuszczalną

jedynie w razie poważnych powodów, dla dobra powszechnego, jakim jest sprawiedliwość (vide: postanowienia Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 19 marca 2009 r., sygn. II AKz 64/09 oraz z 12 października 2015 r., sygn. II AKz 348/15, KZS 2015/10/51).

Odnosząc powyższe uwagi do realiów niniejszej sprawy Sąd Apelacyjny stwierdza, że ustalenie okoliczności, które mają być objęte przesłuchaniem adw. P. W. jest niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a bez ich weryfikacji, niemożliwej za pomocą innych dowodów, nie będzie możliwe wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności prowadzonego postępowania. Podkreślenia przy tym wymaga, że zarówno rodzaj potencjalnie naruszonego dobra prawnego, jak i wartość ewentualnej szkody wyrządzonej czynami opisanymi w treści wniosku, uzasadniają odstąpienia od ochrony zasady poufności relacji pomiędzy adwokatem a jego mandantem.

Jak nadto trafnie wskazał prokurator w odpowiedzi na wniesione zażalenie, adw. P. W. umocowany był do reprezentowania podmiotów prawa handlowego, a przedmiotem prowadzonego postępowania przygotowawczego są czyny dokonane na ich szkodę. Chociaż przy tym przedstawicielami tych podmiotów byli m. in. podejrzani, to jednak działania adwokata (jego umocowanie) dotyczyły pomocy prawnej na rzecz i w interesie podmiotów prawa handlowego, a nie osób fizycznych występujących w ich imieniu, lecz działających na rachunek własny.

Oczywiście w takim wypadku, gdy nie można w sposób niebudzący wątpliwości rozgraniczyć sfery uprawnionego i nieuprawnionego działania przedstawiciela podmiotu oraz określić w czym interesie były podejmowane konkretne działania, tajemnica adwokacka nadal się aktualizuje i do jej uchylecia wciąż niezbędna jest decyzja Sądu.

Przedstawiona powyżej okoliczność, trafnie uwypuklona w odpowiedzi prokuratora na wniesione zażalenie, ma znaczenie dla oceny przesłanek zwolnienia z tajemnicy adwokackiej w niniejszej sprawie, a w szczególności kryterium „dobra wymiaru sprawiedliwości”, bo interes depozytariusza tajemnicy adwokackiej (będącym w niniejszej sprawie bytem idealnym/podmiotem prawa handlowego) jest tu zbieżny z interesem wymiaru sprawiedliwości. Chodzi tu w szczególności o wynikający zarówno z przepisów karnoprocesowych, jak i karnomaterialnych nakaz uwzględnienia prawnie chronionego interesu pokrzywdzonego (art. 2 § 1 pkt 3 k.p.k. w zw. z art. 49 § 1 k.p.k. oraz art. 46 k.k.).

Dostrzegając lakoniczność uzasadnienia zaskarżonego postanowienia, tut. Sąd stwierdza, że w świetle przywołanych we wniosku prokuratora dowodów nie budzi wątpliwości fakt istotnego zaangażowania adw. P. W. w ciąg zdarzeń, w związku z którymi podejrzanym w sprawie, z którą wiąże się wniosek o zwolnienie z tajemnicy adwokackiej przedstawiono zarzuty (choć w prokuratorskim wniosku o zwolnienie z tajemnicy adwokackiej przywołano jedynie zarzut w takim brzmieniu, w jakim postawiono go A. Ś. (1)), a w szczególności wykonywanie przez niego określonych czynności prawnych oraz technicznych.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, w niniejszej sprawie względ na dobro wymiaru sprawiedliwości rzeczywiście wymaga przesłuchania adwokata w charakterze świadka.

Podkreślenia wymaga, że konieczność sięgnięcia w niniejszej sprawie po dowód z zeznań adwokata wiąże się w tym, iż podejrzani korzystają z ochrony wynikającej z zasady nemo tenetur se ipsum accusare (w szczególności nie są zobligowani do dostarczania dowodów przeciwko sobie), co odpowiednio dotyczy również świadków (art. 181 § 1 k.p.k.), a pomimo przeprowadzenia innych dowodów nie jest możliwe pozyskanie dostatecznie precyzyjnych i pewnych ustaleń faktycznych (zob. również postanowienie Sądu Apelacyjnego w Krakowie z 30 czerwca 2016 r., sygn. II AKz 188/16).

Dla ustalenia roli M. B., A. Ś. (2), B. S. (1), R. Ś. juniora, A. Ś. (1) oraz D. (Z.) L. w zdarzeniach będących przedmiotem zarzutu, którego wniosek prokuratora dotyczy, przesłuchanie adwokata P. W. na okoliczność jego bezpośrednich relacji i kontaktów z ww. osobami jawi się zatem jako uzasadnione i niezbędne oraz niemożliwe do zastąpienia żadnym innym dowodem.

Nie był trafny zarzut skarżącego, że powyższe informacje można uzyskać w wyniku przesłuchania i konfrontacji świadków. O ile bowiem prokurator domagał się zwolnienia z tajemnicy adwokackiej w związku z zarzutem

postawionym jedynie trzem z ww. osób, o tyle z urzędu jest Sądowi Apelacyjnemu wiadome, że również pozostałe (patrz punkty 4-10 zaskarżonego postanowienia) objęte są toczącymi się postępowaniami, względnie mając status świadków, osoby te są zainteresowane ich określonym rozstrzygnięciem.

Ze względu na powyższe zasadne było stanowisko wyrażone przez prokuratora w odpowiedzi na zażalenie w kwestii niemożności poczynienia na takiej podstawie relewantnych ustaleń faktycznych.

Podkreślenia wymaga, że wyczerpania „drogi dowodowej”, o której mowa jest w art. 180 § 2 k.p.k. nie można rozumieć jako warunku stricte formalnego, lecz należy nadawać mu znaczenie funkcjonalne, a zatem odnosić go nie do wszystkich potencjalnych dowodów, lecz jedynie do tych, w racjonalnej ocenie możliwych do przeprowadzenia i rokujących na uzyskanie wiarygodnych oraz dostatecznie pełnych danych. Jak wskazano powyżej, w badanej sprawie takiej ścieżki dowodowej brak.

Analogiczna sytuacja zachodzi również w zakresie wiedzy adwokata P. W. o okolicznościach przejęcia udziałów w spółce (...) - 7 sp. z o. o. oraz ich dalszej sprzedaży, o których mowa w punkcie 15. postanowienia Sądu I instancji, jak także co do okoliczności sporządzenia dokumentów wskazanych w punkcie 17. zaskarżonego postanowienia. W tym zakresie wiadomości posiadają bowiem jedynie osoby bezpośrednio zaangażowane w proceder objęty przedstawionymi zarzutami, w tym podejrzani, którzy nie są zobowiązani do przekazania jej organom ścigania, a adwokat P. W. jest jedynym świadkiem mogącym posiadać w tym zakresie relewantną wiedzę.

Ze względu na powyższe nie podzielił Sąd Apelacyjny argumentacji skarżącego o możliwości zaspokojenia potrzeb dowodowych prokuratury z innych źródeł dowodowych.

Wskazany zakres zwolnienia z tajemnicy adwokackiej należy w niniejszej sprawie uznać za dostatecznie precyzyjny i nie wykraczający poza istniejącą konieczność procesową. Odnotowania wymaga tu, że uregulowanie wynikające z art. 180 § 2 k.p.k. wskazuje na konieczność ustalenia faktów, ergo przez sprecyzowanie przedmiotu zwolnienia z tajemnicy zawodowej należy rozumieć dokładne i niebudzące wątpliwości skonkretyzowanie zdarzeń, na okoliczność których adwokat ma być przesłuchany. Sprowadzenie tego wymogu do konieczności sformułowania pytań, na które świadek udzielałby odpowiedzi tak lub nie, jest postulatem nazbyt daleko idącym i prowadzącym do wypaczenia sensu instytucji zwolnienia z tajemnicy adwokackiej, a w praktyce wręcz niemożliwym do realizacji.

Pomimo użycia pewnych sformułowań niezbyt fortunnych („czy w jego ocenie osoba ta samodzielnie podejmowała decyzje...”) jasnym jest również, że celem przesłuchania świadka w niniejszej sprawie nie jest uzyskanie od niego opinii psychologicznej, co do innych osób ani oceny racjonalności ekonomicznej podejmowanych przez te osoby czynności prawnych, lecz określenie przebiegu określonych zdarzeń i roli w nich tych osób, w granicach przytoczonego we wniosku prokuratora zarzutu, o czym była już mowa powyżej.

Oczywiście bezpodstawnym było twierdzenie zażalenia o niedookreśleniu podmiotów i osób, o których świadek miałby zeznawać, na co trafnie zwrócił uwagę prokurator w odpowiedzi na zażalenie.

Tu raz jeszcze podkreślenia wymaga, że okoliczności niezwiązane ze świadczoną pomocą prawną – jak wskazano powyżej – nie podlegają ochronie w ramach tajemnicy zawodowej, a uchylenie tej tajemnicy w zakresie dotyczącym relacji adwokata z grupą K. (...) sp. z o. o., nie jest tożsame z ewentualnym uchyleniem tajemnicy wynikającej z odrębnych podstaw.

Wreszcie bezpodstawne było porównywanie przez skarżącego warunkowo wzruszalnej tajemnicy zawodowej z nienaruszalną tajemnicą spowiedzi lub obrończą. Są to bowiem pojęcia odmienne, na co jednoznacznie wskazuje art. 170 k.p.k. oraz art. 178 pkt 1 k.p.k. i art. 180 § 2 k.p.k.

Nie wykazał też autor zażalenia, aby informacje o okolicznościach wskazanych w kwestionowanym postanowieniu uzyskał jako obrońca którejkolwiek z osób w tym postanowieniu wskazanych.

Powoływanie się na hipotetyczną możliwość naruszenie tajemnicy obrończej lub adwokackiej osób trzecich, treścią postanowienia Sądu Okręgowego niewskazanych, było zaś dalece przedwczesne. Gdyby w toku przesłuchania świadek zostałby zapytany o kwestie chronione inną tajemnicą aniżeli uchylona w niniejszy postępowaniu tajemnica adwokacka, a w szczególności tajemnicą obrończą, czy tajemnicą zawodową powstała na innej podstawie lub tajemnicą adwokacką w zakresie nieuchylonym w niniejszej sprawie, to może przecież powołać się na zakaz z art. 178 pkt 1 k.p.k. lub na zakaz wynikający z art. 6 ustawy Prawo o adwokaturze.

W świetle powyższego zarzuty podniesione w zażaleniu należało uznać za bezzasadne.

W zaskarżonym postanowieniu Sądu Okręgowego powtórzono omyłki i błędy pisarskie zawarte we wniosku prokuratora, a to omyłki w nazwisku osoby wskazanej w punkcie 10. wniosku in fine (co do czego zarówno autor zażalenia jak i prokurator są zgodni) oraz błąd gramatyczny w punkcie 20. in fine.

Powyższe omyłki tut. Sąd sprostował w trybie art. 105 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, należało orzec jak na wstępie.